Usnesení Nejvyššího soudu SSR ze dne 04.11.1985, sp. zn. 2 To 53/85, ECLI:CZ:NS:1985:2.TO.53.1985.1

Číslo: 53/1986

Právní věta: Ak znalecký posudok podal podla § 110 Tr. por. štátny ústav, môže nárok na odmenu a náhradu trov vynaložených v súvislosti so znaleckým posudkom uplatniť iba štátny ústav, a nie jeho pracovníci, ktorí sa na spracovaní znaleckého posudku podielali. Súd nemôže priznať odmenu za znalecký posudok štátnemu ústavu len na základe vyúčtovania podaného pracovníkmi, ktorí sa na vypracovaní znaleckého posudku podielali. V takom prípade môže len upozorniť štátny ústav na nesprávny postup a poučiť ho v zmysle príslušných predpisov.

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 04.11.1985

Spisová značka: 2 To 53/85

Číslo rozhodnutí: 53

Číslo sešitu: 7-8

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Odměna znalce

Předpisy: 141/1961 Sb. § 110 37/1967 Sb. § 16 písm. c

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 53/1986 sb. rozh.

Ak znalecký posudok podal podľa § 110 Tr. por. štátny ústav, môže nárok na odmenu a náhradu trov vynaložených v súvislosti so znaleckým posudkom uplatniť iba štátny ústav, a nie jeho pracovníci, ktorí sa na spracovaní znaleckého posudku podieľali.

Súd nemôže priznať odmenu za znalecký posudok štátnemu ústavu len na základe vyúčtovania podaného pracovníkmi, ktorí sa na vypracovaní znaleckého posudku podieľali. V takom prípade môže len upozorniť štátny ústav na nesprávny postup a poučiť ho v zmysle príslušných predpisov.

(Uznesenie Najvyššieho súdu SSR zo 4. 11. 1985 sp. zn. 2 To 53/85.)

Najvyšší súd SSR podľa § 149 odst. 1 písm. b) Tr. por. zrušil napadnuté uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici z 30. septembra 1985 sp. zn. 2 T 11/82, ktorým bola štátnemu ústavu – Klinike psychiatrie Lekárskej fakulty UK v Bratislave určená odmena za znalecký posudok.

Z odôvodnenia:

V trestnej veci proti odsúdenej J. V. pred rozhodnutím o jej žiadosti o upustenie od výroku uloženého trestu odňatia slobody (§ 327 odst. 2 Tr. por.) krajský súd požiadal o podanie posudku o duševnom stave odsúdenej štátny ústav, Kliniku psychiatrie Lekárskej fakulty UK v Bratislave. Uvedený ústav posudok vypracoval a po jeho vypracovaní si traja pracovníci, ktorí sa podieľali na vypracovaní posudku, a to každý samostatne, uplatňovali nárok na odmenu za podanie posudku, a to v sumách 1275,- Kčs, 1225,- Kčs a 350,- Kčs.

Napadnutým uznesením krajský súd podľa § 111 odst. 2 Tr. por. v zmysle § 16 písm. c) vyhl. č. 37/1967 Zb. a § 23 odst. 1 zák. č. 36/1967 Zb. určil štátnemu ústavu, Klinike psychiatrie Lekárskej fakulty UK v Bratislave za znalecký posudok v sume 1275,- Kčs.

V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že o znalecký úkon bol požiadaný štátny ústav v zmysle § 110 Tr. por., a nie pracovníci, ktorí si odmenu za znalecký úkon uplatnili. Citoval ustanovenie § 23 odst. 1 zák. č. 36/1967 Zb. o znalcoch a tlmočníkoch, podľa ktorého ústav má právo na odmenu a náhradu trov. Vychádzal z toho, že podľa tvrdenia znalcov vypracovanie posudku, štúdium trestného spisu a zdravotnej dokumentácie, psychiatrické a elektroencefalografické vyšetrenie a porada pracovníkov si vyžiadali spolu 37 hodín. Išlo o úkony v zmysle § 16 písm. c) vyhl. č. 37/1967 Zb. na vykonanie zákona o znalcoch a tlmočníkoch, ktorých úspešné vykonanie vyžadovalo vedeckú kvalifikáciu, kde odmena je až 35,- Kčs za jednu hodinu, okrem dvoch hodín elektroencefalografického vyšetrenia, čo je práca, ktorej úspešné vykonanie vyžaduje vysokoškolskú kvalifikáciu, za ktorú je odmena až do 25,- Kčs za 1 hodinu. Krajský súd považoval čas 37 hodín za primeraný na vypracovanie a podanie posudku a priznal ústavu odmenu vo výške 1275,- Kčs.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote sťažnosť ústav, ktorý vypracovával posudok, a to Klinika psychiatrie Lekárskej fakulty UK v Bratislave. V sťažnosti sa namieta, že krajský súd nebral do úvahy prácu všetkých znalcov podieľajúcich sa na spracovaní posudku a ústav navrhoval, aby odmena bola vyplatená priamo znalcom, ktorí boli poverení vypracovaní ich pracovných povinností. Uviedol, že každý znalec účtoval práce, ktoré sám vykonal v súvislosti s vypracovaním posudku.

Na podklade tejto sťažnosti Najvyšší súd SSR podľa § 147 odst. Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému mohol sťažovateľ podať sťažnosť a preskúmať aj konanie predchádzajúce napadnutému uzneseniu, pričom zistil,že krajský súd nepostupoval v súlade s ustanoveniami zák. č. 36/1967 Zb. o znalcoch a tlmočníkoch a vykonávacej vyhlášky č. 37/1967 Zb.

Podľa § 23 odst. 1 zák. č. 36/1967 Zb. ústav, ktorý podal posudok, má právo na odmenu a náhradu trov. V § 22 odst. 1, 2 zák. č. 36/1967 Zb. sú stanovené niektoré povinnosti ústavov pri podávaní posudkov a v § 22 odst. 3 tohto zákona je odkazovacie ustanovenie, že inak pre výkon znaleckej činnosti ústavov primerane platia ustanovenia o výkone znaleckej činnosti znalcov zapísaných do zoznamu. V súvislosti s určovaním odmeny a náhrady je podobné odkazovacie ustanovenie v § 25 odst. 6 vyhl. č. 37/1967 Zb. To znamená, že aj pre ústav platí primerane ustanovenie § 19 odst. 1 zák. o znalcoch a tlmočníkoch, podľa ktorého odmenu a náhradu trov je znalec povinný vyúčtovať súčasne s podaním posudku.

V danom prípade podával posudok ústav, Klinika psychiatrie Lekárskej fakulte UK v Bratislave, a nie jednotliví znalci. To znamená, že aj vyúčtovanie mal predložiť ústav, a nie jednotliví znalci. S jednotlivými znalcami nevznikol žiadny právny vzťah, na základe ktorého by im súd mohol priamo priznať znalečné. Takýto postup by bol v rozpore so zákonom, a preto nemožno vyhovieť požiadavke sťažovateľa, aby odmena bola vyplatená priamo osobám, ktoré sa na vypracovaní posudku podieľali. Odmena môže byť vyplatená iba ústavu, lebo ústav bol podľa § 110 odst. 1 Tr. por. požiadaný o podanie posudku.

Chybou bolo, keď krajský súd rozhodol o znalečnom na základe vyúčtovania podaného neoprávnenou

osobou, t. j. na základe vyúčtovania predloženého jednotlivými znalcami.

Krajský súd nebol povinný upozorniť ústav, že nepredložil vyúčtovanie odmeny a náhrady trov, pretože v § 23 odst. 1 zák. č. 36/1967 Zb. je zakotvené iba právo ústavu, ktoré však nemusí uplatniť. Bolo vecou ústavu, či toto právo uplatní alebo nie. Keď došlo k nesprávnemu postupu predložením vyúčtovania zo strany jednotlivých osôb podieľajúcich sa na vypracovaní posudku, mohol krajský súd iba upozorniť tieto osoby i ústav na nesprávny postup a poučiť ich v zmysle uvedených zákonných ustanovení.

Bude vecou štátneho ústavu, Kliniky psychiatrie Lekárskej fakulty UK v Bratislave, či si uplatní právo na odmenu a náhradu trov. Podľa § 23 odst. 2 zák. č. 36/1967 Zb. o znalcoch a tlmočníkoch vedúci ústavu v odôvodnených prípadoch prizná pracovníkovi, ktorý na posudku pracoval, odmenu zodpovedajúcu vykonanej práci, a to najviac do sumy vyplatenej ústavu ako odmena. Teda je vecou samotného ústavu, resp. jeho vedúceho zhodnotiť, či ide o odôvodnený prípad vyžadujúci priznanie odmeny pracovníkom, ktorí na posudku pracovali a aj to, aká odmena zodpovedá vykonanej práci toho – ktorého pracovníka, a to v rámci tej sumy, ktorá sa prizná ústavu ako odmena.